

ГОДИШЊИ ПЛАН ИНСПЕКЦИЈАКОГ НАДЗОРА ОДЕЉЕЊА ЗА УПРАВЉАЊЕ ВАЗДУШНИМ
 15.12.2021. САОБРАЋАЈЕМ, ЛИЦЕНЦИРАЊЕ КОНТРОЛОРА ЛЕТЕЊА, ВАЗДУХОПЛОВНУ
 МЕТЕОРОЛОГИЈУ И ВАЗДУХОПЛОВНО ИНФОРМИСАЊЕ (Одељење за АТМ/АТСО/МЕТ/АИС),
 СЕКТОР ЗА ВАЗДУШНУ ПЛОВИДБУ, АЕРОДРОМЕ И ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ
 ЗА 2022. ГОДИНУ

Процес планирања инспекцијског надзора

Инспекцијски надзор које спроводи Одељење за АТМ/АТСО/АИС/МЕТ (у даљем тексту Одељење) над радом Контроле летења Србије и Црне Горе SMATSA доо Београд (у даљем тексту SMATSA) као и Републичког хидрометеоролошког завода Републике Србије врши се у следећим доменима:

- пружање услуга контроле летења и информисања ваздухоплова у лету (АТS),
- обука и лиценцирање контролора летења (АТСО),
- пружање ваздухопловно-метеоролошких услуга (МЕТ) и
- пружање услуга ваздухопловног информисања (АИС).

Поред наведених активности у инспекцијски надзор који спроводи Одељење спадају конкретни и инспекцијски надзори над испитима и проценама стручности контролора летења, надзор над променама у функционалном систему (када се организује надзор), као и ванредне инспекције по пријави догађаја од значаја за безбедност ваздушног саобраћаја, када је могуће извршити инспекцијски надзор по било ком од наведених домена а у зависности од потреба и проширити домен у складу са Законом о ваздушном саобраћају (Службени гласник РС, бр. 73-10, 57-11, 93-12, 45-15 и 66-15-др.закон, 83-18 и 9-20).

Планирање инспекцијског надзора које спроводи Одељење над радом SMATSA, на годишњем нивоу, врши се на основу:

- претходно дефинисаног заједничког плана надзора (*Safety Audits*) у смислу обухвата и годишњег распореда и фреквенције;
- процењеног степена ризика, посебно имајући у виду резултате претходног надзора у одређеној ОЈ (број и озбиљност догађаја од значаја за безбедност узрокован радом КЈИ у тој ОЈ);
- директан утицај на безбедност ваздушног саобраћаја;
- комплексност услуга и техничких система у одређеној ОЈ;
- комплексност и обим саобраћаја (IFR/VFR, GAT/OAT, микс различитих перформанси ваздухоплова и сл.), посебно имајући у виду трендове раста саобраћаја;
- број промена у функционалном систему пружаоца услуга у ваздушној пловидби;
- инфраструктурне и друге радове који нису у функционалном систему пружаоца услуга а утичу на безбедност;
- учесталости понављања незаконитости и неправилности утврђених током инспекцијских надзора у одређеним областима.

Инспекцијски надзор се спроводи у складу са Законом о инспекцијском надзору као редован, ванредан, контролни или допунски инспекцијски надзор, а по облику је канцеларијски или теренски, а може бити и комбинација оба облика.

Све инспекције спроводе инспектори самостално или уз запослене који се обучавају за инспекторе из састава Одељења.

Редовни инспекцијски надзор се врши према Годишњем плану инспекцијског надзора, а ванредни у зависности од околности и по потреби као и контролни и допунски инспекцијски надзор врши се према потреби. Такође постоје и процеси унутар надзираног субјекта над којима се спроводи редован инспекцијски надзор а које није могуће тачно планирати (обука и провере знања и

оспособљености), па су у годишњем плану инспекције над тим процесима дате само оквирно (по потреби).

Процена ризика у току припреме плана инспекцијских надзора за предстојећу годину се врши тако што се на основу праћења и анализе стања у областима инспекцијског надзора у надлежности Одељења у претходној години идентификује ризике који произилазе из активности пружања услуга за које је SMATSA сертификована.

Будући да Одељење спроводи у инспекцијски надзор по посебном закону (ЗВС) а у складу са ЗИН-ом потребно је размотрити дефиниције ризика које су дате у оба закона.

- ЗИН: Ризик је комбинација вероватноће настанка штетних последица и вероватне тежине тих последица.
- ЗВС: Ризик је комбинација вероватноће или учесталости понављања одређене опасности и озбиљност последице коју та опасност може да изазове;

Поредећи ове две дефиниције може се утврдити да им је суштина иста и да дефиниције не праве разлику у разматрању ризика у процесу одређивања ризика у контексту ЗИН-а и у другим процесима у контексту ЗВС-а.

Фактори који утичу и доприносе ризицима у пружању услуга у ваздушној пловидби и пратећим функцијама и услугама су:

- рад оперативног особља (појава догађаја од значаја за безбедност ваздушног саобраћаја са утврђеним узроцима, који су изазвани радом надзираног субјекта),
- опремљеност техничким системима и уређајима у предметној организационој целини надзираног субјекта,
- пријављене промене у функционалном систему у предметној организационој целини надзираног субјекта,
- комплексност и обим саобраћаја (претходно стање и трендови),
- карактеристике простора надлежности (ваздушни простор),
- претходни налази и незаконитости утврђени безбедносним надзором (инспекцијски надзор и провере),
- начин и динамика поступања надзираног субјекта (или његове организационе целине) са корективним мерама-процес усклађивања са утврђеним налазима и незаконитостима,
- унутрашња организација надзираног субјекта (систем управљања безбедношћу и квалитетом) и постојеће системске мере умањења препознатих ризика, и
- догађаји од значаја за безбедност ваздушног саобраћаја где су утврђени узроци који нису последица рада надзираног субјекта.

Последњи наведени фактор је ван организационог контекста надзираног субјекта, па се он прати како због будућег безбедног рада надзираног субјекта (SMATSA), тако и због прикупљања података од значаја за безбедност ваздушног саобраћаја и њиховог дељења са колегама који спроводе инспекцију у другом домену унутар ДЦВ-а (OPS и FCL).

Процена ризика се врши за целу организацију, на нивоу организационих јединица, на нивоу услуга или функција, или на основу било ког другог критеријума како би терет надзорне активности био усмерен само на неопходан део организације, односно како би се што мање реметио процес рада надзираног субјекта, и како би се постигао принцип сразмерности (члан 9, став 1 ЗИН-а).

Током реализације текућег годишњег плана надзора за 2021. годину није долазило до ситуација када је због процене ризика било потребно ревидирати план инспекцијског надзора Одељења за текућу годину, било да су у питању промена степена ризика код надзираног субјекта, или промена у административним капацитетима у Одељењу.

План инспекцијског надзора са прецизираним редовним инспекцијама има за циљ превентивно деловање, па је сходно томе и процењеном ризику планирана динамика надзора.

Обухват инспекцијског надзора према плану за 2022. годину предвиђа да се врши инспекцијски надзор за следеће домене надзора:

- пружање услуга контроле летења и информисања ваздухоплова у лету (ATS),
- обуку и лиценцирање контролора летења (ATCO),
- пружање ваздухопловно-метеоролошких услуга (MET) и
- пружање услуга ваздухопловног информисања (AIS)

Процена ризика је вршена квалитативно.

Квалитативна процена ризика која је коришћена приликом израде плана за 2022. годину подразумева експертску процену инспектора појединачно или групно а на основу чињеница и фактора који доприносе ризику. Процена је увек документована у форми записника или белешке са састанка инспектора из састава Одељења (Белешка са састанка одржаног 11.10.2018. године).

Елементи за квалитативну процену ризика приликом израде плана инспекцијског надзора-узимајући у обзир факторе доприноса		
Тежина могућих штетних последица:	Природа могућих штетних последица. Обим могућих штетних последица.	Уважавајући системске мере умањења ризика. (SMS, QMS, превентивне и корективне мере и сл.)
Вероватноћа могућих штетних последица:	Претходно стање.	

За примену квалитативне методе процене ризика користи се следећа матрица како би се субјективни суд пресликао на дефинисане вредности ризика мапиране са одговарајућим активностима инспекције. Суд се састоји од 2 компоненте (врсте и колоне), а вредност ризика је у пресеку процењене врсте и колоне и добијена вредност директно имплицира активност инспекције.

Вероватноћа настанка штетних последица → Могућа тежина штетних последица ↓	Незнатна	Ниска	Средња	Висока	Критична
Критична	13	24	34	44	54
Висока	12	20	33	36	44
Средња	10	16	22	28	34
Ниска	7	12	16	20	24
Незнатна	6	7	10	12	13

Процењена вредност укупног ризика се категоризује на основу следеће табеле коју користимо како за квалитативну тако и за квантитативну методу:

Категорија ризика	Процењен или прорачунат укупни ризик	Интензитет вршења инспекцијског надзора
Критичан	54	Потребно је често (4 пута годишње и чешће) вршити редован инспекцијски надзор до смањења процењеног ризика, или престанка директне опасности која угрожава ваздушни саобраћај.
Висок	34-44	Потребно је вршити редован инспекцијски надзор 3 пута годишње.
Средњи	13-33	Потребно је вршити редован инспекцијски надзор 1-2 пута годишње.
Низак	7-12	Није обавезно вршити редован инспекцијски надзор, али је у сврху превентивног деловања могуће планирати 1 редовну инспекцију годишње.
Незнатан	6	

Резултат процене ризика даје повећање или смањење добијене вредности за процењени ризик, чиме се утврђују области инспекцијског надзора у којима постоји повећан ризик. У циљу снижавања вредности процењеног ризика, повећава се динамика спровођења инспекцијских надзора у областима у којима је констатовано повећање вредности процењеног ризика.

Ресурси потребни за реализацију инспекцијског надзора теренског и канцеларијског облика надзора су 1-2 радник/дан по инспекцијском надзору (1 за редовне а 2 за ванредне инспекције). Ово је

искуствена норма и односи се само на реализацију инспекцијског надзора, док је за припрему потребно знатно више времена у зависности од домена у коме се врши инспекција. Ресурси (број инспектора и средства за рад) су процењени као довољни.

У одређеним случајевима вршења редовног инспекцијског надзора ова норма може бити и већа (више од 1 инспектора), уколико се ради о обуци нових инспектора или о случају повећане комплексности (претходни догађај, комплексна документација, велика промена у функционалном систему и сл.).

Годишњи план инспекцијског надзора Одељења за АТМ, АТСО, МЕТ и АИС за 2022. годину

На основу закључака са састанка који су дана 21.12.2021. године одржали начелник и инспектори из састава Одељења АТМ/АТСО/ МЕТ/АИС, одлучено је о обиму и распореду редовног инспекцијског надзора за 2022. годину који врше инспектори у Одељењу. Примењена је квалитативна метода процене ризика за сваки домен надзора, а у контексту свих фактора који доприносе повећању ризика.

Р.бр.	Објект инспекцијског надзора	Територ. подручје	Делатност над којом се врши инспекцијски надзор	Облик инспек. надзора	Временски период вршења инспекције	Процењени ризик у 2022. години и број инспекција
1.	SMATSA доо АКЛ Београд	Београд	Инспекцијски надзор АКЛ Београд, рад оперативног особља (ATS) у условима смањене видљивости (LVP)	Редован теренски	Децембар или јануар 2022	Низак 1
2. 2.	SMATSA доо АКЛ Београд	Београд	Инспекцијски надзор АКЛ Београд, рад оперативног особља (ATS) пред почетак летње сезоне у условима инфраструктурних радова.	Редован теренски и канцеларијски	Мај 2022	Низак 1/2
3.	SMATSA доо АКЛ Београд	Београд	Инспекцијски надзор АКЛ Београд, рад оперативног особља (ATS) пред крај летње сезоне у условима инфраструктурних радова.	Редован теренски и канцеларијски	Септембар 2022	Низак 2/2
4.	SMATSA доо АКЛ Београд	Београд	Надзор над процесима лиценцирања контролора летења и над спровођењем обуке на оперативним радним местима (АТСО).	Редован теренски и канцеларијски	Јун 2022	Низак 1
5.	SMATSA доо АКЛ Београд	Београд	Инспекцијски надзор над пружањем ваздухопловно метеоролошких услуга.	Редован теренски и канцеларијски	Август 2022	Низак 1
6.	SMATSA доо ТКЛ Београд	Београд	Инспекцијски надзор ТКЛ Београд, рад оперативног особља (ATS) пред почетак летње сезоне.	Редован теренски и канцеларијски	Април 2022	Низак 1/2
7.	SMATSA доо ТКЛ Београд	Београд	Инспекцијски надзор ТКЛ Београд, рад оперативног особља (ATS) пред крај летње сезоне.	Редован теренски и канцеларијски	Октобар 2022	Низак 2/2
8.	SMATSA доо АКЛ Батајница	Београд	Инспекцијски надзор АКЛ Батајница, рад оперативног особља (ATS) пред почетак летње сезоне.	Редован теренски и канцеларијски	Март 2022	Низак 1
9.	SMATSA доо АКЛ Батајница	Београд	Инспекцијски надзор над пружањем ваздухопловно метеоролошких услуга.	Редован теренски и канцеларијски	Март 2022	Низак 1
10.	SMATSA доо АКЛ Батајница	Београд	Инспекцијски надзор над пружањем услуга ваздухопловног информисања (АИС).	Редован теренски и канцеларијски	Мај 2022	Низак 1
11.	SMATSA доо АКЛ Вршац	Вршац	Инспекцијски надзор АКЛ Вршац, рад оперативног особља (ATS) пред почетак летње сезоне.	Редован теренски и канцеларијски	Јун 2022	Низак 1/2
12.	SMATSA доо АКЛ Вршац	Вршац	Инспекцијски надзор АКЛ Вршац, рад оперативног особља (ATS) на крају летње сезоне.	Редован теренски и канцеларијски	Октобар 2022	Низак 2/2
13.	SMATSA доо АКЛ Вршац	Вршац	Инспекцијски надзор над пружањем ваздухопловно метеоролошких услуга.	Редован теренски и канцеларијски	Јун 2022	Низак 1

14.	SMATSA доо АКЛ Краљево	Краљево	Инспекцијски надзор АКЛ Краљево, рад оперативног особља (ATS) пред почетак летње сезоне.	Редован теренски и канцеларијски	Април 2022	Низак 1
15.	SMATSA доо АКЛ Поникве	Ужице	Инспекцијски надзор АКЛ Поникве, рад оперативног особља (AFIS) током летње сезоне.	Редован теренски и канцеларијски	Јул 2022	Низак 1
16.	SMATSA доо АКЛ Ниш	Ниш	Инспекцијски надзор АКЛ Ниш, рад оперативног особља (ATS) на крају летње сезоне.	Редован теренски и канцеларијски	Септембар 2022	Низак 1
17.	SMATSA доо АКЛ Ниш	Ниш	Надзор над процесима лиценцирања контролора летења и над спровођењем обуке на оперативним радним местима (ATCO).	Редован теренски и канцеларијски	Август 2022	Низак 1
18.	SMATSA доо ЦКЛ Београд	Београд	Инспекцијски надзор над пружањем услуга ваздухопловног информисања (AIS.00).	Редован теренски и канцеларијски	Април 2022	Низак 1
19.	SMATSA доо ЦКЛ Београд	Београд	Надзор над процесима лиценцирања контролора летења и над спровођењем обуке на оперативним радним местима (ATCO).	Редован теренски и канцеларијски	Април 2022	Низак 1
20.	SMATSA доо ЦКЛ Београд	Београд	Инспекцијски надзор ЦКЛ Београд, рад оперативног особља (ATS) пред почетак летње сезоне.	Редован теренски и канцеларијски	Мај 2022	Низак 1
21.	Републички хидрометеороло шки завод	Београд	Надзор над обрадом климатолошких података за аеродроме у РС (извор података за пружање MET услуга).	Редован теренски и канцеларијски	Новембар 2022	Низак 1
Укупан број планираних редовних инспекција је 21 и за реализацију плана потребно је 21 радник/дана						

У зависности од околности и праћења ризика овај план је подложен изменама.

У Београду 23.12.2021. године.

Руководилац инспекције
Жарко Катанчевић

